

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSKK/13

T.C.
YARGITAY
10. Hukuk Dairesi

Esas No. 2020/7591
Karar No. 2020/4753
Tarihi: 22/09/2020

- **İŞ KAZASININ KURUMA BİLDİRİLMEMİŞ OLMASI**
- **İŞ KAZASININ KURUMA BİLDİRİLMESİ KURUM İŞ KAZASI OLDUĞUNU KABUL ETMEZSE İŞVEREN ALEYHİN İŞ KAZASININ TESPİTİ DAVASI AÇILMASI İÇİN SÜRE VERİLİP BEKLETİCİ MESELE YAPILMASININ GEREKTİĞİ**

ÖZETİ: 5510 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde İş kazasının 4 ncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 5 nci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından bunları çalıştıran işveren tarafından, o yer yetkili kolluk kuvvetlerine derhal ve Kuruma en geç kazadan sonraki üç işgünü içinde iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile doğrudan ya da taahhütlü posta ile bildirilmesinin zorunlu olduğu, iş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi halinde iş kazasının öğrenildiği tarihten başlayacağı, Kuruma bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmayacağı hakkında bir karara varılabileceği için gerektiğinde, Kurumun denetim ve kontrol ile yetkilendirilen memurları tarafından veya Bakanlık İş Müfettişleri vasıtasıyla soruşturma yapılabileceği bildirilmiştir.

Somut olayda iş kazası olduğu iddia olunan olayın Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmediği ve iş kazası yönünden bağlanan bir gelirin de bulunmadığı

anlaşılmiş olup, söz konusu hüküm, bu yönleri ile usul ve yasaya aykırıdır.

Yapılacak iş, davacılara iş kazasını Sosyal Güvenlik Kurumuna ihbarda bulunmak, olayın Kurumca iş kazası olarak kabul edilmemesi halinde Sosyal Güvenlik Kurumuna ve hak alanını etkileyeceğinden işveren aleyhine “iş kazasının tespiti” davası açması için önel verilmesi, tespit davası, bu dava için bekletici sorun yapılarak çıkacak sonuca göre; olayın Kurumca iş kazası olduğunun kabul edilmesi halinde ise davacının, geçirdiği iş kazasına ilişkin tüm tıbbi evraklar temin edildikten sonra, davacılara kurum tarafından bu kaza olayından dolayı gelir bağlanıp bağlanmadığı sorulduktan sonra bağlanmış ise bu gelirlere ilişkin ilk peşin sermaye değerleri dosyaya celp edilerek çıkacak sonuca göre bir karar verilmesinden ibarettir.

Bölge Adliye Mahkemesince, bu maddi ve hukuki olgular dikkate alınmaksızın eksik inceleme ve araştırma ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan bozmayı gerektirmektedir.

A) Davacı İstemi;

Davacılar vekili dava ve ıslah dilekçesi ile toplamda eş için 109.885,37 TL maddi, 50.000,00 TL manevi, çocuk için 5.000,00 TL maddi, 50.000,00 TL manevi tazminatın davalılardan tahsilini talep ve dava etmiştir.

B) Davalı Cevabı;

Davalı taraflar davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

C) İlk Derece Mahkemesi Gerekçesi ve Kararı:

Davacılar murisinin 01/08/2009 tarihinde geçirdiği iş kazası sonucunda vefat ettiği, hükme esas alınan kusur raporunda davalı alt işveren ... Metal İnş. San. Ve Tic. Ltd Şti'nin %60 oranında, davalı asıl işveren ... Panel Yapı Elemanları San. Tic AŞ'nin % 20 oranında, davalı ...'in %10 oranında, kazalı müteveffanın ise % 10 oranında kusurlu olduğunun bildirildiği, hesap bilirkişisi tarafından düzenlenen 17/07/2017 tarihli bilirkişi raporunda, davacı eşin 122.094,14 TL maddi zararının olduğunun belirtildiği ancak kazalı müteveffanın %10 kusuru tenzil edildiğinde toplam maddi zararının 109.885,374 TL olduğunun tespit edilerek mahkemece olay tarihinden itibaren itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve mütesesilen tahsili ile miras payları oranında davacılara verilmesine şeklinde hükmedildiği, takdiren davacı eş için 40.000,00 TL, davacı çocuk için 30.000,00 TL

manevi tazminat takdir edildiği gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

D) Bölge Adliye Mahkemesi Gerekçesi ve Kararı:

Hükme esas alınan hesap raporunda açıkça davacı çocuk'in hak sahibi olmadığı ve bu nedenle maddi tazminat hesaplanmasının yapılmadığı belirtilmesine rağmen ilk derece mahkemesi kararında maddi tazminat talebinin kabulü ile belirlenen tazminat miktarının miras payları oranında davacıya verilmesine dair hüküm kurulduğunu, bu hükmün hatalı olduğunu, davacı yönünden maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle davalı ... Panel Yapı Elemanları San. Tic AŞ vekilinin istinaf başvurusunun kısmen kabulüne karar verilmiştir.

E) Temyiz Nedenleri:

Davalı ... Panel Yapı Elemanları San. Tic AŞ vekili temyiz dilekçesinde özetle; müvekkil şirketin aldığı işi bütünü ile diğer davalı ... Metal İnşaat San. Ve Tic. Ltd. Şti.'e Devretmiş olduğunu, müteveffanın asıl ve alt işvereni konumunda olmadığını, davalı ... Metal İnşaat San. Ve Tic. Ltd. Şti.'nin müvekkil şirketin bayisi olduğunu, müteveffanın davalı ... Metal İnşaat San. Ve Tic. Ltd. Şti.'nin çalışmanı olduğunu, her bayinin kendi çapında bağımsız olduğundan, bayi çalışanlarının üst işverenin müvekkil olduğunun söylenmesinin hukuka açıkça aykırı olduğunu, ceza dosyasında yer alan sanık ifadeleri ve tanık beyanları, müvekkil şirketin olayın gerçekleşmesinde taksir derecesi de dahil hiçbir kusurunun olmadığını ispatlandığını, olayın gerçekleştiği günde henüz işe başlanmadığını, olayın gerçekleştiği tarihte sadece keşfin yapılmasının beklendiği onunda tamamlanmadığının açık olduğunu, ceza dosyasında müvekkil şirket yetkilisi ... ve müvekkil şirket müdürü ... taksirle ölüme neden olma suçlarından kamu davası açıldığını, sanıkların olay ile doğrudan bir ilgilerinin bulunmadığı belirtilerek unsurları oluşmayan suçtan sanıkların ayrı ayrı beraatlerine karar verildiğini, müvekkilin tek sorumluluğunun Ulustrans ile aralarında imzalandıkları “satış sözleşmesi” uyarınca kullanılacak malzemelerin sevkiyatı olduğunu, hükmedilen tazminat tutarlarının fahiş olduğunu, tüm tazminat tutarından müvekkil şirketin diğer davalılar ile müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaması gerektiğini, hesap ve kusur raporlarının müvekkil şirketin yokluğunda yapıldığını, raporlara karşı sundukları itirazların mahkemece incelenmediğini, birikişi raporunda esas alınan hesaplamaların, hesaplamada dikkate alınan gelir miktarlarının ve müteveffanın olası yaşama süresinin hatalı olduğunu, kazanın neden kaynaklandığının tespit edilmeden belirlenen kusur oranlarının hatalı olduğunu beyanla kararın bozulmasını talep etmiştir.

F) Delillerin Değerlendirilmesi ve Gerekçe;

Dava, sigortalının iş kazası sonucunda vefatı nedeniyle yakınlarının maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir.

Bölge Adliye Mahkemesince, davacı eş ... için 109.885,37 TL maddi, takdiren 40.000,00 TL. manevi, çocuk tarafından açılan maddi tazminat davasının reddine, takdiren 30.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihi olan 01/08/2009' dan itibaren yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınıp davacılara verilmesine, karar verilmiştir.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden, davaya konu olayın kurumca iş kazası olarak kabul edilip edilmediğinin araştırılmadığı, davacılara yargılama konusu iş kazası nedeniyle iş kazası sigorta kolundan bir gelir bağlanıp bağlanmadığı, bağlanmış ise bunların ilk peşin sermaye değerlerini gösterir Kurum kayıtlarının bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu kapsamda eksik incelemeyle karar verildiği ortadadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanmayan zararın ödetilmesine ilişkin davalarda (tazminat davaları) öncelikle haksız zenginleşmeyi ve mükerrer ödemeyi önlemek için Kurum tarafından sigortaliya bağlanan gelirin peşin sermaye değerinin tazminattan düşülmesi gerektiği Yargıtay'ın oturmuş ve yerleşmiş görüşlerindedir. Diğer yandan, sigortaliya bağlanacak gelir ve hükmedilecek tazminatın miktarını doğrudan etkilemesi nedeniyle, işçide oluşan meslekte güç kayıp oranının hiçbir kuşku ve duraksamaya yer vermeksizin kesin olarak saptanması gerekir.

5510 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde İş kazasının 4 ncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 5 nci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından bunları çalıştıran işveren tarafından, o yer yetkili kolluk kuvvetlerine derhal ve Kuruma en geç kazadan sonraki üç işgünü içinde iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile doğrudan ya da taahhütlü posta ile bildirilmesinin zorunlu olduğu, iş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi halinde iş kazasının öğrenildiği tarihten başlayacağı, Kuruma bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmayacağı hakkında bir karara varılabilmesi için gerektiğinde, Kurumun denetim ve kontrol ile yetkilendirilen memurları tarafından veya Bakanlık İş Müfettişleri vasıtasıyla soruşturma yapılabileceği bildirilmiştir.

Somut olayda iş kazası olduğu iddia olunan olayın Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmediği ve iş kazası yönünden bağlanan bir gelirin de bulunmadığı anlaşılmış olup, söz konusu hüküm, bu yönleri ile usul ve yasaya aykırıdır.

Yapılacak iş, davacılara iş kazasını Sosyal Güvenlik Kurumuna ihbarda bulunmak, olayın Kurumca iş kazası olarak kabul edilmemesi halinde Sosyal Güvenlik Kurumuna ve hak alanını etkileyeceğinden işveren aleyhine “iş kazasının tespiti” davası açması için önel verilmesi, tespit davası, bu dava için bekletici sorun yapılarak çıkacak sonuca göre; olayın Kurumca iş kazası olduğunun kabul edilmesi halinde ise davacının, geçirdiği iş kazasına ilişkin tüm tıbbi evraklar temin edildikten sonra, davacılara kurum tarafından bu kaza olayından dolayı gelir bağlanıp bağlanmadığı sorulduktan sonra bağlanmış ise bu gelirlere ilişkin ilk peşin sermaye

değerleri dosyaya celp edilerek çıkacak sonuca göre bir karar verilmesinden ibarettir.

Bölge Adliye Mahkemesince, bu maddi ve hukuki olgular dikkate alınmaksızın eksik inceleme ve araştırma ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan bozmayı gerektirmektedir.

O halde, davalı ... Panel Yapı Elemanları San. Tic AŞ nin vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve Bölge Adliye Mahkemesi hükmü bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebeplerden dolayı 6100 sayılı HMK'nun 373/2. maddesi uyarınca BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde davalılardan ... Panel Yapı'ya iadesine bozma nedenine göre diğer temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik yer olmadığına, dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, 22/09/2020 tarihinde oy birliği ile karar verildi.